

Versoepeling registratie voor orgaandonatie: a blessing or a curse?

written by Dennis_ Rombaut_ | mei 3, 2019

Versoepeling registratie voor orgaandonatie: a blessing or a curse?

Op 22 oktober 2018 trad er een wetswijziging in werking die de burger in staat stelt zijn/haar wensen in verband met orgaandonatie aanzienlijk makkelijker te registreren.

Met betrekking tot orgaandonatie hanteert België al decennialang het systeem van ‘*veronderstelde toestemming*’ (dus eigenlijk een *opting-out* systeem), waarbij men wordt verondersteld in te stemmen met orgaandonatie. Momenteel dienen artsen die een orgaanwegneming overwegen – bij gebreke aan uitdrukkelijke wilsuiting – onder de nabestaanden te informeren of er mogelijks verzet in hoofde van de potentiële donor bestond.

Ondanks de veronderstelde toestemming heeft iedereen uiteraard het recht om zijn/haar verzet of *uitdrukkelijke* toestemming tot orgaandonatie te laten registreren. Dergelijke registratie kan de familie bovendien het emotioneel dilemma besparen om in naam van de overledene te beslissen omtrent de orgaandonatie. Dit kon al door het verzet of de toestemming te laten opnemen in het nationaal register door middel van een aanmelding bij de dienst bevolking van de gemeente.

Deze manier van registreren (langsgaan bij de gemeente) werd echter als een te hoge drempel beschouwd en om deze reden werd de registratie versoepeld. Het verzet of de uitdrukkelijke toestemming zal binnenkort niet enkel bij de gemeente kunnen geregistreerd worden, maar men zal dit verzet of de uitdrukkelijke toestemming ook kunnen laten registreren bij de eigen huisarts door middel van een wilsverklaring.

De Koning dient nog zeer concreet bij Koninklijk Besluit te bepalen op welke wijze de wensen zullen worden geregistreerd in het Globaal Medisch Dossier van de patiënt, waardoor ze via het *eHealth*-platform beschikbaar worden voor zorgverleners met specifiek toegangsrecht. Daarnaast zal men het verzet of de uitdrukkelijke toestemming ook zelf kunnen registreren aan de hand van een *e-ID*, waarbij de declarant zelf inlogt op het *eHealth*-platform en daar de vereiste aanpassing inbrengt.

Hoewel dit op het eerste zicht een gunstige wetswijziging in het voordeel van de centrale wil van de potentiële donor lijkt, moeten we toch ook voorzichtig zijn.

Vooreerst moet de garantie worden nagestreefd dat de declaratie werkelijk de wil van de potentiële donor weergeeft en niet die van een wildvreemde (eventueel te kwader trouw) of bijvoorbeeld een familielid.^[1] Het is namelijk moeilijk te controleren wie werkelijk achter de wilsverklaring zit die met een bepaald e-ID (op afstand) wordt gedaan.

Bij de registratie door middel van een huisarts lijkt dit probleem zich niet te stellen, aangezien huisartsen zelf de patiënt kunnen identificeren en de werkelijke wil van de potentiële donor nagaan.

Verder bestaat ook het risico dat men iets onbezonnener verzet zou registreren. Dit zou uiteraard het *opting-out* systeem in het gedrang kunnen brengen.

Te hopen valt dat de overheid, in combinatie met de later uit te vaardigen Koninklijke Besluiten, een grondige voorlichtingscampagne organiseert. Dit zou mogelijks nog het extra voordeel van bewustzijn omtrent het Europese tekort aan orgaandonaties met zich mee kunnen brengen en eventueel tot een verdere stijging in het aantal donaties kunnen leiden.^[2]

Zij die zich willen registreren als orgaandonor dienen zich momenteel nog te begeven naar de openbare ambtenaar. Maak een afspraak bij uw stadsloket of gemeentehuis en neem onderstaand formulier ingevuld en ondertekend mee.

[U kan steeds contact opnemen met ons kantoor voor meer informatie.](#)

AUTEURS : Elke Willems, Tine Deschuytere, Joost Peeters en Ruben Brosens

VERTALING ENGELS: Ruben Brosens

VERTALING FRANS: Pauline Vanhorenbeke

^[1] K. VAN ASSCHE, “Registratie voor orgaandonatie binnenkort ook via huisarts of online”, *R.W.* 2017-18, nr. 41, 1602.

^[2] In de voorbije jaren heeft België al een stijgende trend gezien in het aantal orgaandonaties. Daarnaast is België internationaal gezien één van de landen met de meeste orgaandonaties (zie <https://www.deblock.belgium.be/nl/aantal-orgaandonoren-ons-land-blijft-toenemen>

[-internationaal-gezien-doet-belgi%C3%AB-het-zeer-goed](https://ec.europa.eu/health/blood_tissues_organs/organs_en)). Voor verdere info rondom het Europese tekort van orgaandonaties en de wetgeving, zie https://ec.europa.eu/health/blood_tissues_organs/organs_en.

Assouplissement de l'enregistrement pour le don d'organes : une bénédiction ou une malédiction ?

Le 22 octobre 2018, une modification de la loi est entrée en vigueur, qui permet aux citoyens d'exprimer leurs souhaits en matière de don d'organes beaucoup plus facilement.

En ce qui concerne le don d'organes, la Belgique utilise depuis des décennies le système du "consentement présumé" (c'est-à-dire un système d'opting-out), selon lequel les personnes sont présumées avoir consenti au don d'organes. Actuellement, les médecins qui envisagent de prélever des organes - en l'absence de consentement exprès - doivent s'informer auprès du plus proche parent de la possibilité d'une opposition de la part du donneur potentiel.

Malgré le consentement présumé, toute personne a le droit d'enregistrer son opposition ou son consentement explicite au don d'organes. Un tel enregistrement peut également éviter à la famille le dilemme émotionnel de décider du don d'organes au nom de la personne décédée. Cela pourrait déjà être fait en faisant inscrire l'opposition ou le consentement dans le registre national au moyen d'un enregistrement auprès du service de la population de la commune.

Cependant, cette méthode d'enregistrement (se rendre à la commune) a été considérée comme une exigence trop grande et pour cette raison, l'enregistrement a été assoupli. L'opposition ou le consentement explicite sera bientôt non seulement enregistré auprès de la commune, mais cette opposition ou ce consentement explicite peut également être enregistré auprès de votre médecin généraliste au moyen d'une déclaration d'intention.

Le Roi doit encore déterminer très précisément par arrêté royal comment les souhaits seront enregistrés dans le dossier médical global du patient, en les mettant à la disposition des prestataires de soins disposant de droits d'accès spécifiques via la plate-forme eHealth. En outre, il sera également possible d'enregistrer l'opposition ou le consentement explicite au moyen d'une e-ID, le déclarant se connectant lui-même à la plate-forme eHealth et y effectuant les ajustements nécessaires.

Bien qu'à première vue, il s'agisse d'une modification favorable de la loi en faveur

de la volonté centrale du donateur potentiel, nous devons également faire preuve de prudence.

Tout d'abord, il faut avoir la garantie que la déclaration reflète réellement la volonté du donneur potentiel et non celle d'un étranger (peut-être de mauvaise foi) ou, par exemple, d'un membre de la famille[1]. Il est difficile de vérifier qui est réellement derrière la déclaration d'intention qui est faite avec une certaine e-ID (à distance).

Ce problème ne semble pas se poser lors de l'inscription auprès d'un médecin généraliste, puisque ce dernier peut identifier le patient lui-même et vérifier la volonté réelle du donneur potentiel.

Il y a aussi le risque d'enregistrer une opposition malavisée. Cela pourrait, bien entendu, mettre en péril le système d'opting-out.

Il est à espérer que le gouvernement, en combinaison avec les arrêtés royaux qui seront publiés ultérieurement, organisera une campagne d'information approfondie. Cela pourrait éventuellement apporter l'avantage supplémentaire d'une prise de conscience de la pénurie européenne de dons d'organes et éventuellement conduire à une augmentation supplémentaire du nombre de dons.

Ceux qui souhaitent s'inscrire comme donneurs d'organes doivent actuellement s'adresser à l'agent de la fonction publique. Prenez rendez-vous dans votre commune, remplissez le formulaire adéquat et signez-le.

[***You can always contact our cabinet for more information.***](#)

AUTEURS : Elke Willems, Tine Deschuytere, Joost Peeters et Ruben Brosens

TRADUCTION ANGLAIS: Ruben Brosens

TRADUCTION FRANCAIS : Pauline Vanhorenbeke

[1] K. VAN ASSCHE, "Registratie voor orgaandonatie binnenkort ook via huisarts of online", *R.W.* 2017-18, nr. 41, 1602.

[2]

[***https://www.deblock.belgium.be/fr/le-nombre-de-donneurs-d%E2%80%99organes-continue-%C3%A0-augmenter-dans-notre-pays-la-belgique-bien-class%C3%A9e-au***](https://www.deblock.belgium.be/fr/le-nombre-de-donneurs-d%E2%80%99organes-continue-%C3%A0-augmenter-dans-notre-pays-la-belgique-bien-class%C3%A9e-au)

Facilitation of registration for organ donation: *a blessing or a curse?*

On 22 October 2018, an amendment to the law came into force that enables citizens to register their wishes in connection with organ donation considerably more easily.

With regard to organ donation, Belgium has been using the system of '*presumed consent*' (i.e. actually an opting-out system) for decades, whereby people are presumed to consent to organ donation. Today, doctors considering organ removal – in the absence of express consent – must inform the next of kin whether there was any opposition on the part of the potential donor.

Despite the presumed consent, everyone is naturally entitled to register his/her opposition or explicit consent to organ donation. Such registration can also save the family the emotional dilemma of deciding on organ donation on behalf of the deceased. This could already be done by having the objection or consent entered in the national register by means of a registration with the population service of the municipality.

However, this method of registration (visiting the municipality) was considered too high of a threshold and for this reason the registration has been relaxed. The objection or explicit consent will soon not only be registered with the municipality, but it will also be possible to register this objection or explicit consent with one's own general practitioner by means of a declaration of intent.

The King still has to determine very specifically by Royal Decree how the wishes will be registered in the patient's Global Medical Dossier ("*Globaal Medisch Dossier*"), making them available to healthcare providers with specific access rights via the eHealth platform. In addition, it will also be possible to register the objection or explicit consent by means of an e-ID, whereby the declarant himself logs on to the eHealth platform and makes the necessary adjustments there.

Although at first sight this appears to be a favourable change in the law in favour of the central will of the potential donor, we must also be cautious.

First of all, the guarantee must be sought that the declaration really reflects the will of the potential donor and not that of a stranger (possibly in bad faith) or, for

example, a family member. It is difficult to check who is really behind the declaration of intent that is made with a certain e-ID (remotely).

This problem does not seem to arise when registering with a GP, since GPs can identify the patient themselves and check the actual will of the potential donor.

There is also the risk of registering something more rash resistance. This could, of course, jeopardise the opt-out system.

Hopefully the government, in combination with the Royal Decrees to be issued later, will organise a thorough information campaign. This could possibly bring the additional benefit of awareness about the European shortage of organ donations and possibly lead to a further increase in the number of donations.

Those who wish to register as organ donors currently have to go to the public official. Make an appointment at your city office or town hall and take the form below filled in and signed with you.

[You can always contact our office for more information.](#)